

Problematika vzdelávania v odbore diabetológia, poruchy látkovej premeny a výživy

Špecializačný odbor diabetológia poruchy látkovej premeny a výživy je v súčasnosti **samostatný špecializačný odbor** a toto postavenie sa **nebude meniť** ani v pripravovanej novele Nariadenia vlády o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, ktorá **neobsahuje žiadnu zmienku o spájaní odborov** Endokrinológia a Diabetológia, poruchy látkovej premeny a výživy. Vzhľadom na súčasný stav vzdelávania v diabetológii sa treba rozhodnúť pre dve možnosti ako ďalej.

1. V terajšej forme diabetológia **nie je tzv. smernicový odbor** podľa smernice 2005/36/ES, ktorého diplom by bol automaticky uznaný v EÚ. Aby sa stal smernicový je potrebná žiadosť o zaradenie diabetológie medzi automaticky uznávané odbory minimálne u 2/5, t. j. 12 členských krajín EÚ, realizujúcich tento špecializačný program ako samostatný. Táto možnosť je pre nás nereálna, pretože za posledných 10 rokov nedošlo k navýšeniu požadovaného počtu členských štátov EÚ, naopak aj v ČR došlo k spojeniu odborov diabetológia a endokrinológia.

Požiadavka rešpektovať historické špecifiká krajiny na vzdelávanie, t.j. **zachovať diabetológiu ako samostatný nesmernicový odbor**, má však aj svoje dôsledky pre vzdelávanie.

- a) Takýto odbor neposkytuje výhody automatického uznávania kvalifikácie. To znamená, že v EÚ jeho uznávanie podlieha porovnávaniu rozsahu a obsahu štúdia so štandardami v jednotlivých krajinách únie príslušným kompetentným orgánom, ktorý môže napr. znovu vyžadovať špecializačnú skúšku po doplnení chýbajúcej praxe a zdravotníckych výkonov. Obrazne povedané rovnaký postup ako u žiadateľov z nečlenských krajín únie.
- b) Na takýto odbor sa dôsledkom skrátenia požadovaného rozsahu štúdia nevzťahuje tzv. čiastočná výnimka možnosti započítania časti absolvovaného štúdia po získaní diplomu ako v prípade smernicových odborov. V praxi to znamená, že keď si absolvent diabetológie z pracovných dôvodov potrebuje doplniť vzdelanie v inom špecializačnom odbore musí ho absolvovať v celom rozsahu.
- c) Naviac dochádza ku selektívnej diskriminácii absolventov špecializačného štúdia, ktorí získali diplom podľa podmienok platných po vstupe Slovenska do EÚ (t.j. absolvovali štúdium po spoločnom internistickom kmene), a na ktorých sa tieto obmedzenia plne vzťahujú.

2. V súčasnosti jedinou možnosťou zaradenia odboru diabetológia medzi automaticky uznávané kvalifikácie, a tým odstránenie vyššie uvedených obmedzení, je spojenie vzdelávania v odboroch endokrinológia a diabetológia, ako je to v rozhodujúcich krajinách EÚ (Nemecko, Francúzsko, Veľká Británia), ale aj Švajčiarsko, Írsko, Lichtenštajnsko, Česká republika, Chorvátsko a pod.

Nejde o spájanie odborov, ale o **spoločné špecializačné vzdelávanie** v odbore s označením „**endokrinológia a diabetológia**“ pri zachovaní **modelu dvoch samostatných zdravotníckych odborov** (samostatné ambulancie, samostatné kódy pre výkony, samostatné odborné spoločnosti, samostatné katedry) a pri zachovaní platnosti doteraz získaných špecializácií pre výkon zdravotnej praxe aj do budúcnosti formou zákonnej normy.

Aby sa tieto podmienky zabezpečili je potrebné pripraviť nový minimálny štandard s následným schválením Akreditačnou komisiou MZ SR, zabezpečiť zápis nového odboru do príslušnej smernice Európskeho parlamentu, upraviť niekoľko zákonných noriem a opakovane jednať na úrovni MZ SR a zdravotných poisťovní. Ide o dlhodobý akreditačný proces, ktorý môže trvať až 5 rokov, kým môžu vzdelávacie inštitúcie požiadať o akreditáciu nového špecializačného programu.